

5. zasadnutie Hlavného výboru Slovenskej astronomickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied

Z Á P I S N I C A

Dátum konania: 14. novembra 2013, 13:00 - 16:00 hod.

Miesto konania: Astronomický ústav SAV, pracovisko v Starej Lesnej

Zúčastnení: L. Hric, R. Gális, E. Kundra, P. Rapavý, M. Vidovenec, J. Zverko, L. Kornoš

Ospravedlnení: M. Znášik, S. Kaniansky, P. Ďuriš, V. Bahýľ, D. Očenáš

Na úvod LH a RG privítali členov HV SAS pri SAV. Zasadnutie ďalej pokračovalo podľa programu, ktorý bol pripravený na základe návrhov a pripomienok členov HV SAS pri SAV.

1.) RG pripomenul uznesenia HV SAS pri SAV z 4. zasadnutia, ktoré sa konalo 16. mája 2013 v priestoroch Astronomického ústavu SAV v Starej Lesnej. Keďže uznesenia nevyžadovali ďalšie aktivity, HV SAS pri SAV prijal kontrolu uznesení bez pripomienok.

2.) Ďalej LH a RG informovali prítomných o činnosti predsedníctva v období od 4. zasadnutia HV SAS pri SAV.

2a.) LH a RG informovali členov HV SAS pri SAV o svojej účasti na medzinárodnom podujatí European Week of Astronomy and Space Science - EWASS 2013, ktoré sa konalo v dňoch 8. – 13. júla 2013 v Turku (Fínsko). RG objasnil, že toto podujatie má dlhoročnú tradíciu, pozostáva z viacerých paralelných konferencií a množstva špecializovaných seminárov a organizuje ho Európska astronomická spoločnosť (EAS) v spolupráci s národnou spoločnosťou v usporiadateľskej krajine. LH informoval, že v tomto roku sa na podujatí zúčastnilo 598 astronómov z celého sveta. Slovensko na tomto podujatí reprezentovali LH (AsÚ SAV Tatranská Lomnica) a RG (PF UPJŠ Košice), ako aj I. Dorotovič a M. Lorenc (SÚH v Hurbanove). LH, RG a EK prezentovali SAS pri SAV spoločným príspevkom „Excursion to the Universe in frame of the SAS“ vo forme plagátu. Tento plagát bol k dispozícii na zasadnutí HV SAS pri SAV a tiež bude zverejnený na stránkach spoločnosti.

2b.) LH ďalej informoval o kandidatúre SAS pri SAV na usporiadanie EWASS 2015 na Slovensku. LH členom HV SAS pri SAV predviedol prezentáciu „Let's fly to Slovakia“, ktorá bola prezentovaná členom rady EAS, a ktorá informovala nielen o SAS pri SAV, ale tiež o možnostiach usporiadania EWASS 2015 v Tatrách. RG informoval, že okrem SAS pri SAV sa o usporiadanie tohto medzinárodného podujatia uchádzali aj astronomické spoločnosti v Španielsku (Tenerife) a na Ukrajine (Kyjev). LH konštatoval, že kandidatúra SAS pri SAV nebola úspešná a EWASS 2015 zorganizuje EAS v spolupráci so Španielskou astronomickou spoločnosťou na ostrove Tenerife. LH ďalej informoval, že hlavnou nevýhodou organizácie tohto podujatia v Tatrách je podľa členov rady EAS veľmi slabá dopravná dostupnosť Tatier. Priamych letov na letisko Poprad-Tatry je veľmi málo a doprava z medzinárodných letísk ako Viedeň či Budapešť je komplikovaná a hlavne časovo náročná, čo nevyhovuje mnohým účastníkom týchto podujatí. RG ďalej dodal, že ďalšia výhrada súvisela so zmenou celkovej filozofie a metodiky organizovania týchto podujatí samotnou EAS. Ako podotkol JZ, EAS chce pozdvihnúť vedeckú úroveň

týchto podujatí. EAS tiež plánuje zväčšiť ich rozsah, dodal LH. Z týchto dôvodov chce EAS prebrať väčšinu zodpovednosti za usporiadanie a organizáciu EWASS, pričom miestnej astronomickej spoločnosti by bola prenechaná iba menšia úloha spojená s lokalitou organizovania. Tento model sa bude prvýkrát aplikovať na podujatí EWASS 2014, ktoré sa bude konať vo Švajčiarsku.

2c.) LH ďalej informoval členov HV SAS pri SAV o svojej účasti na konferencii „Prínos vedeckých spoločností k rozvoju vedy na Slovensku“, ktorú usporiadala Rada slovenských vedeckých spoločností (RSVS) dňa 29. 10. 2013 v Malom kongresovom centre v Bratislave. LH s potešením konštatoval, že SAS pri SAV je medzi slovenskými vedeckými spoločnosťami veľmi kladne hodnotená, čo sa týka jej vedeckej činnosti, napr. organizovania vedeckých konferencií. RSVS tiež veľmi oceňuje množstvo podujatí, ktoré SAS pri SAV uskutočňuje pre mládež, ako aj širokú verejnosť v oblasti popularizácie astronómie a vedy obecné, či v oblasti ochrany pred svetelným znečistením. LH tiež informoval o stave vydania rozšírenej elektronickej verzie publikácie „Prínos vedeckých spoločností k vede na Slovensku“.

LH oboznámil členov HV SAS pri SAV o zmenách v legislatíve a transformácii SAV. V blízkej budúcnosti má dôjsť k spájaniu jednotlivých ústavov a vytváraniu väčších vedeckých centier, aj keď nová štruktúra SAV nie je zatiaľ jasná. Keďže finančná dotácia RSVS na aktivity SAS pri SAV prichádza cez Astronomický ústav SAV, určite tieto zmeny ovplyvnia aj spôsob financovania spoločnosti. Na budúci rok zostáva financovanie SAV a tým pádom aj SAS pri SAV bez zmien, no rok 2015 prinesie zmeny. Momentálne však nie je jasné, aké budú tieto zmeny a aký bude ich dopad na financovanie vedeckých spoločnosti pri SAV.

3. Ďalším bodom programu 5. zasadnutia HV SAS pri SAV bola prezentácia aktivít, ktoré spoločnosť organizovala v roku 2013. Informácie boli prezentované na novom All in One PC, ktorý bol pre SAS pri SAV zaobstaraný z prostriedkov projektu "Promoting Early European Photography" v rámci programu GRUNDTVIG. LH zároveň vyzval ostatných členov HV SAS pri SAV, aby podobným spôsobom prezentovali aj ostatné podujatia spoločnosti. RG podotkol, že takýmto spôsobom sa informácie o jednotlivých aktivitách dostanú aj do zápisnice zo zasadnutia HV SAS pri SAV, čím sa vytvorí nový kanál, ktorým sa tieto informácie budú šíriť k členom spoločnosti.

3a.) LH informoval o priebehu a organizácii Astronomickej olympiády v roku 2013. Poďakoval sa za spoluprácu pri organizovaní finálového kola olympiády pracovníkom SÚH v Hurbanove a za ústretový prístup P. Augustínovi, riaditeľovi krajskej hvezdárne M. Hella v Žiari nad Hronom, kde sa toto kolo konalo. Tiež sa poďakoval MZ, ktorý pripravil pre finalistov prípravný kurz pred odchodom na Medzinárodnú olympiádu z astronómie a astrofyziky. Už 7. ročník tohto podujatia sa v tomto roku konal v gréckom meste Volos. Zúčastnilo sa ho 182 účastníkov z 35 krajín a Slovensko úspešne reprezentovali M. Račko (zlatá medaila, 5. miesto), M. Gašpárek (zlatá medaila, 6. miesto) a J. Halabrín (bronzová medaila), F. Ayazi a M. Kulich. LH ešte raz poďakoval všetkým, ktorí sa podieľali na organizácii Astronomickej olympiády a vyzval k ďalšej spolupráci pri príprave jej nasledujúceho ročníka. MV v tejto súvislosti podotkol, že otázka financovania budúcich ročníkov zo strany SÚH v Hurbanove je však vzhľadom na vzniknutú situáciu (viď. 6d.) otázná.

RG informoval o podujatiach projektu „S ďalekohľadom na cestách“, ktoré sa v roku 2013 konali pod záštitou a s finančným príspevkom SAS pri SAV. Hlavné ciele tohto projektu sú: ponúknuť mladým ľuďom možnosť zaujímavu stráviť svoj voľný čas, prebudiť v nich záujem

o vedu prostredníctvom jednoduchého a zároveň pôsobivého experimentu - pozorovania vesmírnych objektov pomocou astronomických ďalekohľadov a vytvoríť rovnaké príležitosti pre všetkých mladých ľudí, teda aj pre tých z geograficky alebo sociálne znevýhodneného prostredia. Podujatia sa preto realizujú priamo u záujemcov, teda na základných a stredných školách, v mestách ale aj v odľahlých obciach východného Slovenska s využitím vlastnej astronomickej a modernej audiovizuálnej techniky pre všetkých záujemcov zdarma.

Neoddeliteľnou súčasťou podujatí projektu je zaujímavá prednáška so zameraním na najnovšie poznatky o vesmíre. Účastníci podujatí majú momentálne na výber z troch populárno-náučných prednášok: „Nebezpečný vesmír“, „Cudzie svety“ a „Na koniec vesmíru“. V prednáškach sú využité informácie založené na aktuálnom astronomickom výskume. Prednášky sprevádzajú počítačové multimediálne prezentácie pozostávajúce z množstva obrázkov a videí, ktoré ich vhodne dopĺňajú a robia ich ešte zaujímavejšími a atraktívnejšími pre mladého diváka. Hlavnou a pre mnohých účastníkov aj tou najzaujímavejšou súčasťou podujatí projektu je však pozorovanie vesmírnych objektov pomocou astronomických ďalekohľadov. Slnko, Mesiac, planéty slnečnej sústavy, zaujímavé dvojhviezdy, hviezdokopy, hmloviny či galaxie priťahujú pozornosť ľudí všetkých vekových kategórii.

V roku 2013 bolo v rámci projektu „S ďalekohľadom na cestách“ zorganizovaných celkovo 42 populárno-náučných podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 1689 účastníkov, z toho 364 dospelých a 1325 detí a mládeže. Priemerná účasť na podujatiach bola 40 účastníkov. Keďže i naďalej pretrváva veľký záujem o podujatia projektu, ďalšie podujatia sú v príprave. RG ešte podotkol, že o podujatí, ktoré sa konalo v Spišskej Novej Vsi pripravila regionálna TV reláciu, v ktorej bola prezentovaná aj SAS pri SAV.

3c.) V rámci diskusie k ďalším aktivitám SAS pri SAV informoval MV o priebehu podujatia „Astrofilm“, ktoré sa konalo 11. – 13. októbra 2013 v Piešťanoch. Podujatie sa stretlo s pozitívnou reakciou verejnosti, keď sa ho v prvý večer zúčastnilo okolo 130 účastníkov, ktorí mali možnosť vidieť 3D verziu filmu Star Trek: Do temnoty. Aj ostatné aktivity, ktoré sa konali v rámci tohto podujatia (workshop venovaný tvorbe dokumentárnych filmov, výstavy, prednášky, atď.) sa stretli s dobrou odozvou verejnosti. MV tiež kladne ohodnotil prínos sponzorov (príspevok vo výške približne 600€) a načrtnol plány na ďalšie rozšírenie tohto podujatia počas budúcich ročníkov. LH podotkol, že SAS pri SAV sa bude v budúcnosti aktívnejšie zapájať do organizovania podujatia „Astrofilm“ a toto podujatie bude nielen súčasťou plánu činnosti SAS pri SAV, ale tiež bude pre toto podujatie požadovaná finančná dotácia.

LK informoval členov HV SAS pri SAV o činnosti členov bratislavskej odbočky spoločnosti. Spomenul viaceré prednášky členov SAS pri SAV či už na pôde Komenského univerzity alebo priamo za základných a stredných školách v Bratislave a okolí. Tiež spomenul aktívne zapojenia sa členov spoločnosti do podujatí organizovaných univerzitou, či podujatí s celo-slovenským rozsahom (Noc výskumníkov). V rámci Šoltésových dní členovia SAS pri SAV zorganizovali pre pedagógov exkurziu na Astronomickom a geofyzikálnom observatóriu FMFI UK v Modre.

Na záver tejto časti programu LH predviedol prezentáciu o SAS pri SAV. JZ ocenil takúto novú formu prezentácie aktivít spoločnosti. Vyzval aj ostatných členov, aby počas budúcich zasadnutí HV SAS pri SAV podobnou formou informovali o ďalších aktivitách spoločnosti.

4.) EK podal správu o čerpaní finančných prostriedkov a výbere členských príspevkov v roku 2013. EK pripomenul, že SAS pri SAV podala žiadosť o finančnú dotáciu na aktivity spoločnosti

v roku 2013 v celkovej výške 4 370,-€ a pridelená finančná dotácia od RSVS bola vo výške 2 900,-€. Tiež pripomenul, že krátenie sa dotklo takmer všetkých plánovaných aktivít, no najviac edičnej činnosti (požadované 970,-€, pridelené 300,-€). EK ďalej informoval, že bolo požadovaných ďalších 450,-€ na dofinancovanie niektorých aktivít SAS pri SAV (Astronomická olympiáda – 100,-€, medzinárodná konferencia KOLOS 2013 – 200,-€, edičná činnosť – 150,-€) z rozpočtu SAV a výdavky spojené s účasťou J. Halabrína na Medzinárodnej olympiáde z astronómie a astrofyziky vo výške 180,-€ uhradila nadácia Novohradská. Tiež spomenul, že niektoré podujatia ešte len prebiehajú (ZIRO 2013) alebo sa uskutočnia v najbližšej dobe (KOLOS 2013). EK konštatoval, že čerpanie finančných prostriedkov prebieha bez problémov a pridelená dotácia bude úplne využitá.

Čo sa týka výberu členských príspevkov v roku 2013, ešte nebol úplne uzavretý. Členské príspevky zaslali odbočky v Banskej Bystrici, Prešove, Hurbanove a Tatranskej Lomnici. Ďalšie odbočky bude EK ešte kontaktovať aj s ohľadom na dodanie všetkých účtovných dokladov súvisiacich s hospodárením odbočiek v roku 2013.

4a.) Diskusiu k financovaniu aktivít SAS pri SAV v roku 2013 otvoril EK, ktorý ocenil bohatú činnosť členov SAS pri SAV, no zároveň vyzval k dodržiavaniu pravidiel čerpania a tiež finančných limitov jednotlivých aktivít. RG a PR tiež vyzvali na dodržiavanie finančných limitov, ktorých výška je daná množstvom pridelených finančných prostriedkov. LH poznamenal, že ide o vôbec najvyššiu sumu finančnej dotácie, ktorú spoločnosť dostala. Aj toto svedčí o tom, že aktivity SAS pri SAV sú veľmi kladne prijímané a cenené.

EK ešte spomenul, že za prenájom panelov spoločnosť v roku 2013 získala 128,-€. Tiež informoval, že dotáciu bude potrebné vyčerpať do 30. novembra 2013. Tým otvoril diskusiu o forme finančnej dotácie podujatia KOLOS 2013. PR navrhol, aby touto finančnou dotáciou bol uhradený účastnícky poplatok členov SAS pri SAV, ktorí sa na tejto medzinárodnej konferencii zúčastnia.

EK tiež upozornil na niektoré problémy súvisiace s vyúčtovaním služobných cien, konkrétne cien cestovných lístkov ŽSR, ktoré sa nedajú spätne overiť. LH podotkol, že informáciu o výške cestovného je možné získať na požiadanie prostredníctvom e-mailu zaslaného na adresu: info@slovakrail.sk. Členovia HV diskutovali aj niektoré ďalšie záležitosti súvisiace s vyúčtovaním služobných ciest členov SAS pri SAV.

5.) HV SAS pri SAV prediskutoval prihlášku záujemkyne D. Sýkorovej o vstup do spoločnosti a na základe jednohlasného hlasovania ju prijíma za riadnu členku SAS pri SAV.

Uznesenie HV SAS pri SAV 9/13: HV SAS pri SAV jednohlasne odsúhlasil prihlášku D. Sýkorovej a prijíma ju za riadnu členku SAS pri SAV.

RG pripraví pre menovanú nový členský preukaz.

6. Ďalší bod programu zasadnutia HV SAS pri SAV otvorila diskusia týkajúca sa aktualizácie www stránok spoločnosti a informovaní členov SAS pri SAV o jej aktivitách a podujatiach.

6a.) EK informoval o priebehu prípravy nových www stránok spoločnosti. Ako uviedol, základný dizajn stránok je hotový a pracovnú verziu nových stránok je možné nájsť na adrese sas.astro.sk/new. Momentálne sa pracuje na zapracovaní koncepcie aktualizácie stránok tak, aby jednotlivé sekcie a odbočky mali prístup ku stránkam a aktívne mohli dopĺňať ich obsah.

6b.) RG informoval o príprave správy o činnosti SAS pri SAV v roku 2013 a vyzval všetkých garantov jednotlivých podujatí spoločnosti na dodanie podkladov pre túto správu. Zvlášť zdôraznil povinnosť doložiť podklady pre tie aktivity SAS pri SAV, ktoré boli podporené finančnou dotáciou. Tiež zdôraznil, že tieto podklady nebudú slúžiť len pre prípravu správy o činnosti SAS pri SAV v roku 2013, ale sú tiež potrebné pre podanie žiadosti o finančnú dotáciu na aktivity spoločnosti v roku 2014. Termín na dodanie podkladov pre správu o činnosti spoločnosti v roku 2013 bol stanovený na 15. decembra 2013.

6c. RG tiež informoval o príprave plánu činnosti a žiadosti o finančnú dotáciu na aktivity SAS pri SAV v roku 2014. RG vyzval na zasielanie návrhov na aktivity spoločnosti v roku 2014. EK podotkol, že podobne ako po minulé roky sa dá očakávať, že v žiadosti o finančnú dotáciu na rok 2014 bude možné uviesť najviac 20 aktivít SAS pri SAV. Tiež vyzval o používanie krátkych názvov jednotlivých aktivít. RG zdôraznil, že najlepšie sú hodnotené podujatia pre mládež. Termín na dodanie podkladov pre plán činnosti spoločnosti v roku 2014 bol stanovený na 15. decembra 2013. EK tiež podotkol, že pri príprave plánov čerpania finančných prostriedkov jednotlivých aktivít spoločnosti sa treba zamerať skôr na úhradu služobných ciest ako na ohodnotenie členov spoločnosti cez dohody o vykonaní práce. Tiež podotkol, že faktúry na jednotlivé položky vyúčtovania podujatí SAS pri SAV by mali obsahovať čo možno najkonkrétnejšie popisy (napr. faktúra na úhradu ubytovania pre 20 žiakov). RG pripomenul, že do plánu činnosti SAS pri SAV v roku 2014 by malo byť zaradené aj nové vydanie Astronomickej terminológie.

6d.) MV informoval o aktuálnej situácii ohľadne SÚH v Hurbanove a o snahe zaradiť túto organizáciu pod Národné osvetové centrum. JZ navrhol pripraviť stanovisko SAS pri SAV, v ktorom by spoločnosť vyzdvihla dôležitú úlohu SÚH v Hurbanove, ktorú zohráva táto organizácia s dlhoročnou tradíciou ako v odbornej, tak aj popularizačnej oblasti na Slovensku. JZ ďalej navrhol spomenúť v tomto stanovisku dlhoročnú spoluprácu medzi SÚH v Hurbanove a SAS pri SAV. Tiež navrhol vyjadriť obavy o ďalšiu budúcnosť mnohých aktivít, v ktorých zohráva SÚH v Hurbanove nezastupiteľnú úlohu. Stanovisko SAS pri SAV by podľa JZ malo tiež obsahovať výzvu, aby sa aktivity SÚH v Hurbanove v budúcnosti neobmedzovali a zachovali sa minimálne v doterajšom rozsahu. LH tiež ocenil spoluprácu SAS pri SAV a SÚH v Hurbanove v mnohých oblastiach (Astronomická olympiáda, Kozmos, Astrofilm, atď.) HV SAS pri SAV poveril predsedu spoločnosti (LH), aby na základe uvedených skutočností urýchlene pripravil oficiálne stanovisko SAS pri SAV k situácii ohľadne SÚH v Hurbanove.

6e. JZ otvoril otázku, či sa SAS pri SAV bude uchádzať o zaradenie spoločnosti do registra oprávnených právnických osôb na prijímanie 2%-ného podielu zaplatenej dane z príjmu. Po diskusii, HV SAS pri SAV poveril predsedníctvo spoločnosti, aby požiadalo o zaradenie SAS pri SAV do registra oprávnených právnických osôb na prijímanie 2%-ného podielu zaplatenej dane z príjmu za zdaňovacie obdobie roka 2013.

Zapísal R. Gális, overil L. Hric

Košice, 17. novembra 2013

Dr. Rudolf Gális

Vedecký tajomník SAS pri SAV